柬埔寨语

ភាសាខ្មែរ

第四册

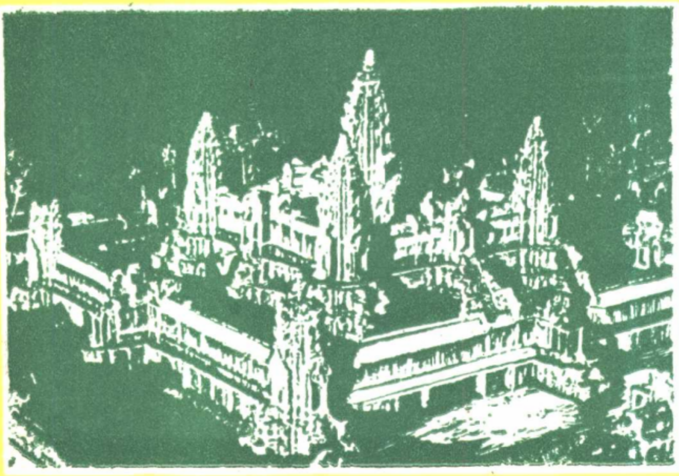

外语教学与研究出版社

柬埔寨语

第四册

徐惠明　主编

外语教学与研究出版社

(京)新登字 155 号
责任编辑：徐惠明
责任校对：邓淑碧

柬埔寨语

第四册

徐惠明　主编

*　*　*

外语教学与研究出版社出版发行
（北京西三环北路 19 号）
北京外国语学院印刷厂印刷
新华书店总店北京发行所经销
开本 850×1168　1/32　10.75 印张　107 千字
1993 年 12 月第 1 版　1993 年 12 月第 1 次印刷
印数：1—1500 册

*　*　*

ISBN 7-5600-0704-X
G·372
定价：3.10 元

មាតិការឿង

មេរៀនទី១ - ជាតិនិងសាសនា ១

- សង្គ្រាម៖ ក្មេងបម្រើប្រទេសដោយមិនស្រឡាញ់ជីវិតរបស់ខ្លួន ៧

មេរៀនទី២ - ដើមកំណើតអក្សរខ្មែរ ១២

- ទទួលបុណ្យជាតិដោយគោរពមនុស្សរីករាយ ១៨

មេរៀនទី៣ - រឿងឆនក្តាយ ២៥

- រឿងភូមិដូនតាខ្ញុំ ៣៣

មេរៀនទី៤ - រឿងឆនក្តាយ (ត) ៥៣

- ពិនិតមើលសេចក្តីរបស់បុរសបណ្ដាលមនុស្សថ្មី ៦១

មេរៀនទី៥ - បុរសចិត្តបុណ្យ ៦៩

- ដូនតា ៧៦

មេរៀនទី៦ - បុរសចិត្តបុណ្យ (ត) ៨០

- ពូជជាតិ ៨៨

មេរៀនទី៧ - អក្សរសាស្ត្រជឿនលឿន ៩២

- រឿងអាវសីមឹល ១១០

មេរៀនទី៨ - រឿងពិន ១១៦

- សមមិត្តវីជាំងកូ អ្នកពុះភ្នំព្រាយផ្លូវ ១២៧

មេរៀនទី៩ - ចិត្តសាស្ត្រ - គរុកោសល្យ ១៣៧

- ឃើញខ្ញុំស្រលាញ់ផ្កា អាចារ្យា ទេឬ ក្រហមឆា វិសាខ ១៤៤

មេរៀនទី១០ - អំពីខែត្រតាកែវ ១៥២

- ពោរ កម្មករកើតទេវៀងនា កណ្ដាលវៃព្រហ្មាព៌ ១៥៩

មេរៀនទី១១ - របៀបដាំបន្លែ ១៦៨

- មហាសង្គ្រាមពលរដ្ឋប្រឆាំងជប៉ុន ១៨៣

មេរៀនទី១២ - រោងចក្រស្លដែកនៅក្រុងភ្នំពេញ ១៩២

- ហុងដនរស់ដែកនៅ វាលខា ងរដើង ១៩៩

មេរៀនទី១៣ - កសិករកម្មករកម្ពុជា ថ្លៃប្រកិតធ្វើអាស៊ីនពីរមុខ ២០៨

- បុព្វបទនៃរឿងព្រឹលស្នុះរោយ ២១៥

មេរៀនទី១៤ - ពង្រួជ្ញ ២១៩

- រឿងនិទាន ២២៧

មេរៀនទី១៥ - រុក្ខជាតិសំរាប់ឧស្សាហកម្ម - ដូងនិងកប្បាស ២៤១

- តំរោះលំហាត់ ២៥០

试读结束：需要全本请在线购买： www.ertongbook.com

មេរៀនទី១៦ -	អំបែងនិងម្នាងសិលា	២៦៥
	- ល្បារតីមិត្ត ដួងចិត្តកញ្ញា	២៧០
មេរៀនទី១៧ -	អនាម័យទីជនស្រុក	២៧៩
	- ចម្រៀងយុវភាព	២៨៧
មេរៀនទី១៨ -	ខ្លួនមនុស្សនិងជម្ងឺ	៣០៣
	- ចម្រៀងយុវភាព (ត)	៣១២
តារាងពាក្យថ្មីក្នុងមេរៀន		៣២២

មេរៀនទី១

ជាតិនិងភាសា

រឿងនេះសំខាន់ណាស់ ពីព្រោះភាសាជាគ្រឿងដែលនាំអោយមនុស្ស ទាក់ទងនឹងមនុស្សបានដោយងាយ នាំអោយជនានុជនយល់គ្នា ហើយមិនស្គាល់ហើញ ថាវែបួកអំពីគ្នាពេក ៗ ម្យ៉ាងវិញទៀត ភាសាដែលកើតទៀងក្រិត មនុស្សត្រូវការ ហើយដែលកើតទៀងដោយគ្នា ដែនបញ្ញាមនុស្ស ដល់ កើតរូបការណ៍ ក៏មានផ្សាយតទិពលទៅរូងពុជសំមនុស្ស ដែលប្រើភាសានេះ វិញ បណ្ដាលអោយជននោះទៅជាមានចរិតដោយឡែកអំពីជនអ្នកប្រើ ភាសាដទៃទៀត ក្នុងនាទីវប្បធម៌និងរបៀបគិតជាដើម ៗ

ហេតុនោះ ចំណោមមនុស្សឯណាដែលឥតមានភាសាតែមួយ ចំណោម នោះពិបាកនឹងរួមគ្នាណាស់ ពីព្រោះពិបាកនឹងយល់ដល់គ្នានឹងគ្នា ហើយផ្ទុត គំនិតក៏ប្រើនខ្វែងគ្នាទៀតផង ៗ

ដល់ភាសានីមួយៗរស់បានចាប់វស្សាគួរសមហើយ ភាសានោះអាចនឹង ចាប់បដិសន្ធិបានជាអក្សរ ៗ អក្សរនេះមានសារៈសំខាន់ដូចគ្នានឹងភាសា ដែរ តែសារៈសំខាន់នេះមានទម្ងន់ដ៏លើសលប់ណាស់ទៅទៀត ដោយ ភាសានិយាយប្រើនមានសារៈសំខាន់តែចំពោះមនុស្សដែលប៉ះពាល់គ្នាបាន

ដោយឡែកសំរាប់ស្មារតី : គឺមនុស្សដែលរស់នៅក្នុងទីជាមួយគ្នា និងក្នុងកាលជាមួយគ្នា ។ អក្សរមានតួនាទីសំខាន់ណាស់ ដោយជាឥតឧបមាបាន ព្រោះអក្សរអាចនាំអោយមនុស្សទាក់ទងគ្នាបាន ទោះបីរស់នៅឆ្ងាយគ្នាក្តី រស់នៅកាលវេលាខុសគ្នាក្តី ។ បើយើងចង់និយាយទៅជនណា ដែលនៅឆ្ងាយនឹងយើង ពុំឮ ឬឆ្លើយបាន ក៏មើលពុំឃើញទៀត យើងអាចប្រើអក្សរលាយលក្ខណ៍ជាសំបុត្រផ្ញើទៅដល់ជននោះបាន ។ បើជនសម័យណាមួយ ចង់ដាក់សេចក្តីអ្វីមួយសំរាប់ជនសម័យក្រោយ គេអាចចារឹកអក្សរថ្ម ឬសរសេរសៀវភៅកត់ត្រារឿងនោះទុកអោយមនុស្សជនក្រោយបាន ។ ដូចនេះ អាស្រ័យអក្សរគឺភាសាសរសេរ គេពុំគិតចំពោះចម្ងាយ ឬកាលវេលាប៉ុន្មានឡើយ ក្នុងកិច្ចបន្តគំនិតរវាងមនុស្សនឹងមនុស្ស ។ នេះជាហេតុមួយយ៉ាងធំក្នុងការសរសេរជាតិ ឬក្នុងការសាងអារ្យធម៌ទៅក្នុងលោក ។

មានជាតិខ្លះ : មានភាសានិយាយប្លែកគ្នា តែមានភាសាសរសេរពោលគឺអក្សរតែមួយ ។ ដូចជាជនជាតិចិន គេរាប់ចិនជាជាតិមួយបាន ដោយហេតុតែជនទាំងនោះមានភាសាសរសេរដូចតែមួយ ហើយភាសានិយាយដែលប្លែកគ្នានោះ គឺសុទ្ធតែក្លាយអំពីភាសាដើមតែមួយ ឬក៏អាចគោលដោយប្រមូលមករៀបក្នុងពួកភាសាតែមួយវិញបាន ។

ពីរែណកខាងជាតិនានា ដែលរស់នៅក្នុងចិត្ត ជនទាំងនេះគឺភាសា ខ ភាសាបារាំង ពីភាសាបរទេស ទាំងភាសាបរទេស ទាំងភាសាសិក្សា ។ ភាសាខ្មែរនិងភាសាបស្ចិមប្រទេសដ៏ល្អទាំងព្រះ ។ ភាសាខ្មែរជាភាសាម្ចាស់ស្រុក ដែលមានគេមិនចេះផ្ទាល់ គួរពីភាសាបរទេសនិងភាសាដែលមានការផ្ទាល់ ទាំង ។

ក្រុមនីយាជិវិតមិនទាន់ដែលបានប្រែប្រួលមកដោយពីខាងពីរែមែរ មកដល់ កី មានភាសាប្រែប្រួលនិងលំដាប់ខ្លួនទាំង ផ្សេងៗ គួរពីខ្មែរយើងដែរ ។

មក្រៅពីនេះទៀត ពាក្យខ្មែរជាមាត់ស្គាល់ឬភាសាបរទេសខ្លះទៀត មិនដូចភាសាបារាំង ឬអង់គ្លេស ។ល។ នោះទេឡើយ ។ ដែលជាពាក្យភាសាបាលីនិងសំស្ក្រឹតមកដោយទម្រង់ត្រឹម ពួនជាមានពាក្យខ្មែរខ្លះស្គាល់ភាសាបរទេសខ្លះ ។ ឧទាហរណ៍ ដូចជាកុមារ ស្គាល់ទៅជាកុមារី បើយើងនិយាយពីក្មេងស្រីវិញ ។

ភាសាយើងខ្លះកើតទៀតជាញូវការ នៅសម័យកន្លងហើយ ហើយពីរែណកអក្សរយើងវិញ ក៏ធ្វើជាមេអក្សរនៃជាតិជិតខាងដែរ ព្រមទាំងមានពាក្យខ្មែរច្រើនដែលភាសាថៃនិងលាវបានយកទៅប្រើទាល់តែបច្ចុប្បន្ន ។

បន្ថែមទៀត គួរលើកមកពោលទីនេះផង គឺភាសាខ្មែរយើងសម្រាប់

ដើមសតវត្សរ៍ទី៣ អាចារ្យគុណញ្ញា តះអាយខ្មែរឃើញនិយាយភាសា បរទេសច្រើន

ប្រាសាទទេវរាជដោយងាយ ។

ពាក្យថ្មី

ជនតា ឧជន	ន.	人民，人民大众
បញ្ញា	ន.	智慧
ឥទ្ធិពល	ន.	影响
ទីទៃ	គុ. ឬ កុ.	别的
ផ្នត់គំនិត	ន.	固有的思想
ទំនាស់	កិ.	分歧，矛盾
វស្សា	ន.	年
អក្សរសាស្ត្រ	ន.	文字
តំកល់ទុក	កិ.	储存，搁起
ចារឹក	កិ.	刻
កត់ត្រា	កិ.	记载
អារ្យធម៌	ន.	文明
ស្រូបយក	កិ.	吸取

ការងារ ៣

មួយ : ឆ្លើយនឹងសំនួរខាងក្រោមនេះ :

១- ភាសាមានប្រយោជន៍ដល់យ៉ាងដូចម្ដេច ?

២- ភាសានិងជាតិមានការទាក់ទងយ៉ាងដូចម្ដេច ?

៣- បើគ្មានភាសាទេ សាកលលោកនឹងទៅជាយ៉ាងណាវិញ ?

៤- ភាសានិយាយនិងភាសាសរសេរមួយណាកើតមុន ? ហេតុអ្វី ?

៥- មិត្តចេះប៉ុន្មានភាសា ?

៦- មិត្តចូលចិត្តរៀនភាសាណាខ្លះ ? ហេតុអ្វី ?

៧- មិត្តឯងរៀនភាសាខ្មែរដើម្បីអ្វី ?

៨- ភាសាណាខ្លះមានឥទ្ធិពលចំពោះភាសាខ្មែរ ?

៩- មិត្តឯងរៀនភាសាអង់គ្លេស ឬភាសាបារាំងដែរឬទេ ?

១០- បើចង់រៀនភាសាខ្មែរអោយបានល្អ មិត្តឯងអស់ភាសាពិតទូទៅ

ទេ ? ហេតុអ្វី ?

ពីរ : បកប្រែពីភាសាចិនទៅជាភាសាខ្មែរ :

1·语言是人类交际的工具。

2·柬埔寨语吸收了不少巴利语及梵语，这是受宗教影响的

试读结束：需要全本请在线购买： www.ertongbook.com

证明

3．柬埔寨语中的科技词汇大量吸收了法语

4．由于华侨旅居柬埔寨，故柬埔寨语中有些外来语为汉语，如韭菜、豆腐、公司等

5．柬语似乎很容易学，实际上要学好颇为不易

6．中柬友谊的大量工作需靠我们懂柬语的诸位去努力为之

7．如果你会英语或法语并掌握柬语，那么，你将成为研究柬埔寨问题的专家

8．柬埔寨语的语音很复杂

9．我毕业后志愿在外院当一名柬语教员

10．我希望大家成为"吃冰淇淋"式的翻译，不要成为"钝刀切肉"式的翻译

អត្ថបទសំរាប់អាន

សង្គ្រោះភ្ញៀវបរទេសដោយមិនរវល់ដល់ជីវិតរបស់ខ្លួន

ព្រឹកថ្ងៃ១៨ តុលា ឡានទេសចរណ៍ថ្មីស្រឡាងមួយគ្រឿងបានដឹក ភ្ញៀវបរទេស២០រូបក្នុងគណៈប្រតិភូទស្សនាប្រទេសចិនដែលនិយោជិតអង្គការ អន្តរជាតិ ពិពណ៌ ចេញដំណើរពីក្រុងអានយ៉ាំងទៅក្រុងហ៊ានអាន ប្រទេសចិនឆ្ពោះ ទៅកាន់ស្រុកលីន ដើម្បីទស្សនា ទីក្រុងដែលកប់ក្រោមដីជាសំណង់បុរាណដែលមានកេរ្តិ៍ ល្បីល្បាញ ៗ ក្នុងរយៈពេលនៅតាមផ្លូវ នៅតាមជំរាលភ្នំ គេឃើញ សមាជិកឃុំកំពុងតែដឹកដុំថ្ម និងដីនិងថ្មបាក់បំពេញផ្លូវ ដឹកប្រឆាំង កសាង សំណង់ជាមួយផ្លាន សំរាប់ប្រើប្រាស់ ៗ ឡានទេសចរណ៍បើកបន្តទៅទៀត តាមផ្លូវកោង មិត្តបរទេសទាំងនោះមើលទិដ្ឋភាពធម្មជាតិពីក្នុងបង្អួចឡាន គេទាំងអស់សប្បាយរីករាយ និយាយគ្នាលេងសើចផង ៗ

ឡានបើកឡើងទៅមុខ ពេលបើកទៅដល់ឃុំម៉ាតា នៅជើងភ្នំ ទីជ្រោះ គឺម៉ោង១១និង៤៥នាទី គាប់ជួនជាពេលដែលសមាជិកឃុំផ្ទុះមីន ផ្ទុះបំបែកភ្នំថ្ម ៗ យុវសមាជិកឃុំម្នាក់ដែលយាមល្បាតនៅតាមផ្លូវបានឃើញដែល ធ្វើសញ្ញាឲ្យអ្នកបើកឡានឈប់បន្តទៅមុខ ៗ អ្នកបើកឡានមិនយល់ន័យ ទើប តែបើកឡានឲ្យឈានដល់ទី បានជាគេ តែបើកឡានទៅមុខ ចុះក្នុង

កន្លែងមានគ្រោះថ្នាក់ ។ គ្រោះថ្នាក់ដ៏ធំនឹងកើតឡើង ខណៈនោះ នៅខាងមុខឡាន មានតាចាស់ម្នាក់ដែលកាន់ចបជីក អាយុជិត៦០ឆ្នាំឃើញឡានបើកយ៉ាងដូច្នេះ ក៏ស្ទុះចេញទៅ ដេកនៅកណ្ដាលផ្លូវ យកខ្លួនស្ទាក់ដំណើរឡាន ។ អ្នកបើកឡានឃើញដូច្នេះ ក៏ជាន់ហ្វ្រាំងឈប់ងាក់នៅចម្ងាយពីលោកតានោះតែពីរម៉ែត្រប៉ុណ្ណោះ ។ ឃើញសភាពការណ៍បែបនេះ អ្នកបើកឡានក៏សួរលោកតាដោយក្ដីងឿងឆ្ងល់ថា ៖ «តា មានរឿងអី ទើបតាធ្វើអញ្ចឹង» ? លោកតាឆ្លើយយ៉ាងប្រញាប់ថា ៖ «មានគ្រោះថ្នាក់ ខាងមុខគេផ្ទុះភ្នំ» ។ ទើបនិយាយផុតមាត់ កន្លែងដាក់មីនជាង២០០កន្លែងនៅពីមុខក៏ផ្ទុះក្ទុកក្ទាំងជាប់ដឹក ។ ក្នុងពេលជាមួយនេះ នៅលើជើងភ្នំ គេឃើញផ្សែងហុយទ្រលោម ដុំថ្មខ្ទាតទៅគ្រប់ទិសហើយធ្លាក់មកលើផ្លូវយ៉ាងច្រើន ។

លោកតាដែលហ៊ានដេកស្ទាក់ផ្លូវឡានដោយមិនខ្លាចលះបង់ជីវិតដើម្បីការពារសុវត្ថិភាពភ្ញៀវទេសចរនេះ ឈ្មោះស៊ុងជីពីក ។ ស្នាដៃអង់អាចក្លាហានរបស់លោកតា ដែលគិតតែជួយសង្គ្រោះអ្នកដទៃ ដោយមិនខ្វល់ដល់អាយុជីវិតរបស់ខ្លួន ធ្វើអោយភ្ញៀវទេសចររំភើបរំជួលយ៉ាងខ្លាំង ។ មិត្តបរទេសនាំគ្នាចុះពីឡានចោមរោមលោកតាស៊ុងជីពីក ចាប់ដៃលោកតា

យ៉ាងនេះដើម្បីញាប់ញ័រ ថ្លែងអំណរគុណហើយថតរូបទុកជាអនុស្សាវរីយ៍ផង ។ ឃ្លីស្ទីនជាប្រធានគណៈប្រតិភូទស្សនាប្រទេសចិនបានចាប់ដៃលោកតា ហើយស្ញើចំពោះសមាជិកទាំងអស់ក្នុងគណៈប្រតិភូថា ៖ "តាស៊ីងដីតឹកបានការពារយើងទាំងអស់គ្នា ដោយមិនគិតនឹកនាដល់គ្រោះថ្នាក់អាយុជីវិត ដូច្នេះតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ គណៈប្រតិភូយើងសូមដាក់ឈ្មោះជាគណៈប្រតិភូទស្ស-នាប្រទេសចិនស៊ីងដីតឹក ដើម្បីរំលឹកនូវដំណើរពេលរបស់កសិករចាស់ដ៏អង់អាចក្លាហាន ដែលមិនខ្លាចពលីជីវិត ដើម្បីសង្គ្រោះយើងនេះ" ។ ភ្ញៀវបរទេសទាំងអស់បានទះដៃយ៉ាងសប្បាយរីករាយដែលបង្ហាញការព្រម ។ មិត្តមួយរូបជាសមាជិកគណៈប្រតិភូបានទះស្មាលោកតាស៊ីងដីតឹក ហើយមានប្រសាសន៍ថា ៖ "លោកតាជាវីរជន ជាវីរបុរសដែលនៅរស់មែន ! ការដែលមុនសែ់ប៉ក ខាងលិចបានចាត់ទុកនរណានេះថា ជាការឃោសនាសុទ្ធសាធ ឥឡូវយើងខ្ញុំបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកហើយ" ។ មិត្តមួយរូបទៀតជាសមាជិកគណៈប្រតិ-ភូមានប្រសាសន៍ថា ៖ "សីលធម៌ប្រជាជនចិនខ្ពង់ខ្ពស់ណាស់ ក្នុងលោកលោកកម្រមាន" ។

លុះផ្ទុះភ្លាត់ហើយ ។ លោកតាស៊ីងដីតឹកក៏ដើរទៅមុខពិនិត្យមើលសភាពការណ៍ សំអាតដុំថ្មដែលធ្លាក់លើផ្លូវ លុះឃើញអាចធានាសន្តិសុខពិត

ប្រាកដហើយ ទើបបក់ដៃអោយខ្សានភ្ញៀវបរទេសឆ្លងកាត់ ។ ខ្សាន ចេញដំណើរហើយ ភ្ញៀវបរទេសបក់ដៃជាបមិនដាច់ ខ:ដៃយ៉ាងសស្រាក់ សស្រាំ ជំរាបលា លោកតា ស៊ីងជីតឹក ។

លោកតា ស៊ីងជីតឹកឆ្នាំនេះអាយុ៨៩ឆ្នាំ មុននេះដោះ លោកតា ធ្វើជាកូនឈ្នួលខ្ចប់អោយម្ចាស់ដី ។ ដោយមកពីលោកតា ធ្វើការសហករ មានស្រុក និងឃុំសហករទៅហើយ ក្មួយសង្គ្រោះដោយគាំទ្រពលករ អ្នកជឿនលឿន ខាងការងារ ។

ក្នុងខែឧតុលា មុនពេលគណៈប្រតិភូខេត្តសៀមរាប ប្រទេសចិនដែលនិយោជិត អង្គការអន្តរជាតិហ្វ៊ីឌែរបញ្ចប់ទស្សនកិច្ចនៅប្រទេសចិន គណៈប្រតិភូមាន សរសេរសំបុត្រមួយពីក្រុងប៉េកាំងផ្ញើជូនលោកតា ស៊ីងជីតឹក ភ្ញៀវបរទេស២០ រូបដែលជាជំហាងប្រទេស១១និងអង្គការអន្តរជាតិ១០បានចុះហត្ថលេខាលើ សំបុត្រ ។ សំបុត្របានថ្លែងការគោរពកិច្ចម្តងទៀតចំពោះលោកតា ស៊ីងជីតឹក ។ សំបុត្រនោះថែមថា ក្នុងដំណើរយើងខ្ញុំកំពុងទៅស្រុកលីន លោកតា មិនទទួល ផលសន្តិសុខរបស់ខ្លួន សំរេចចិត្តយ៉ាងអង់អាចដេកនៅកណ្តាលផ្លូវ ដើម្បីស្ទាក់ ខ្សានឡានយើងខ្ញុំកុំអោយបរចូលក្នុងមានគ្រោះថ្នាក់ដែលជិតនឹងផ្ទុះភ្នំ ។ លោកតា បានតាំងគំរូរស់រវើកមួយក្នុងអាត្មសីលយើងខ្ញុំ បង្ហាញអោយឃើញថា

កសិករពិតសុទ្ធតែជា កំពូលប្រយោជន៍ប្រជា ជនក្នុងជា នេះ ទី១ គ្រប់ពេលវេលា ។

ទៀងនេះនឹងស្ថិតជា ប្អូនជួយចិត្តយើងខ្ញុំជា ទៀងទាត់ ។

试读结束：需要全本请在线购买： www.ertongbook.com